

Sygn. akt III Ca 472/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Gabriela Sobczyk (spr.)

Sędzia SO Leszek Dąbek

Sędzia SO Barbara Braziewicz

Protokolant Justyna Chojecka

po rozpoznaniu w dniu 29 czerwca 2017 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa Banku (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko R. J. (J.)

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 15 grudnia 2016 r., sygn. akt I C 740/16

1. uchyla zaskarżony wyrok w punkcie 1, w części dotyczącej oddalenia powództwa o zapłatę kwoty 7.600 zł (siedem tysięcy sześćset złotych) i w tej części postępowanie umarza;

2. oddala apelację w pozostałym zakresie;

3. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 1.800 zł (tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

SSO Barbara Braziewicz SSO Gabriela Sobczyk SSO Leszek Dąbek

Sygn. akt III Ca 472/17

UZASADNIENIE

W dniu 18 lutego 2016 roku powódka Bank (...) Spółka Akcyjna w W., zastępowana przez profesjonalnego pełnomocnika, wniosła do Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie pozew o zapłatę, domagając się zasądzenia na swoją rzecz od pozwanego R. J. kwoty 15.085,88 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwoty 14.048,76 zł za okres od dnia 11 lutego 2016 roku do dnia zapłaty. Powódka wniosła także o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje żądanie powódka wyjaśniła, że przysługuje jej wobec pozwanego wymagalna wierzytelność wynikająca z okoliczności niespłacenia przez pozwanego kredytu gotówkowego udzielonego mu do kwoty 15.085,88 zł na mocy umowy o kredyt gotówkowy nr (...) - (...) (8120- (...) (...)) z dnia 25 lipca 2014 roku. Wysokość należności dochodzonej przez powódkę udokumentowana została wyciągiem z jej ksiąg bankowych, z których wynika, że na

wierzytelność powódki składają się niespłacony kapitał w kwocie 14.048,76 zł, odsetki umowne w kwocie 797,19 zł, odsetki ustawowe w kwocie 154,93 zł oraz naliczone koszty w kwocie 85 zł.

W pozwie powódka wskazała, że mimo wezwania pozwanego do dobrowolnej zapłaty kwoty dochodzonej pozwem, pozwany w wyznaczonym terminie należności tej nie uregulował.

Postanowieniem z dnia 14 marca 2016 roku Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie, wobec stwierdzenia braku podstaw do wydania nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, przekazał rozpoznanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Gliwicach.

W piśmie procesowym z dnia 8 czerwca 2016 roku powódka złożyła oświadczenie o cofnięciu pozwu co do kwoty 3.000,00 zł, a to w związku z dokonanymi przez pozwanego, po dacie wniesienia pozwu w niniejszej sprawie, wpłatami. Tym samym zmodyfikowała swoje żądanie domagając się zasądzenia kwoty 11.048,76 zł tytułem niespłaconego kapitału wraz z odsetkami ustawowymi naliczanymi:

- 1) od kwoty 14.048,76 zł za okres od dnia 11 lutego 2016 roku do dnia 17 lutego 2016 roku;
- 2) od kwoty 13.048,76 zł za okres od dnia 18 lutego 2016 roku do dnia 16 marca 2016 roku;
- 3) od kwoty 12.048,76 zł za okres od dnia 17 marca 2016 roku do dnia 29 kwietnia 2016 roku;
- 4) od kwoty 11.048,76 zł za okres od dnia 30 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty.

W odpowiedzi na pozew z dnia 7 listopada 2016 roku pozwany R. J. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jego rzecz od powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Pozwany przyznał, iż z powódką łączyła go umowa, na mocy której udzielono mu kredytu w kwocie 15.000 zł, który to spłacał do momentu utraty płynności finansowej. Po czasowych problemach pozwany nadpłacił jednak wymagalne raty i obecnie nie posiada wobec pozwanej zadłużenia, a wręcz nadpłaca kapitał, by sytuacja związana z utratą płynności spłaty nie powtórzyła się. Pozwany wskazał, iż na dzień wystąpienia w niniejszej sprawie z pozwem zaspokoił on powódkę na kwotę 3.780,18 zł, co stanowi równowartość 10 rat, natomiast na poczet 11. raty uiścił kwotę 88,78 zł. W kolejnych miesiącach pozwany regulował kwoty stanowiące równowartość 3 rat i aktualnie nie pozostaje już w zwłoce z ich zapłatą. Na dzień 31 października 2016 roku suma rat wymagalnych wynosiła 9.597,64 zł, a pozwany pokrył ją do kwoty 10.380,19 zł, pokrywając także koszty opłat dodatkowych w łącznej kwocie 225 zł, co czyni żądanie zapłaty kwoty 85 zł niezasadnym tym bardziej, że z treści pozwu nie wynika, z jakiego tytułu koszty te miałyby zostać naliczone. Pozwany podniósł, że dotychczas nie otrzymał oświadczenia powódki o wypowiedzeniu mu umowy kredytu, co stanowi o niewymagalności roszczenia objętego żądaniem pozwu. Pozwany poddał przy tym w wątpliwość przedstawiony przez powódkę wyciąg z jej ksiąg bankowych argumentując, że ukazane na nim wyliczenia nie odzwierciedlają rzeczywistych kwot jego zadłużenia.

W piśmie procesowym z dnia 1 grudnia 2016 roku powódka złożyła oświadczenie o cofnięciu pozwu co do kwoty 4.600 zł.

Na rozprawie w dniu 12 grudnia 2016 roku pełnomocnik pozwanego, podtrzymując dotychczas wyrażone stanowisko w sprawie podniósł, że na dzień złożenia pozwu w niniejszej sprawie wymagalnych było 18 rat, co do daje łączną ich wartość 6.644,52 zł, którą pozwany pokrył do kwoty 3.780,18 zł. W konsekwencji, pozwany pozostawał w ewentualnej zwłoce jedynie co do kwoty 2.864,34 zł. Przy tym, na dzień złożenia odpowiedzi na pozew pozwany nie pozostawał już w zwłoce z płatnością żadnych rat. Nadto podtrzymał twierdzenie o dotychczasowym niedoręczeniu mu wypowiedzenia umowy kredytowej, wobec czego podniósł, że dochodzenie przez powódkę zapłaty kwoty 14.000 zł tytułem kapitału jest całkowicie bezzasadne. Pełnomocnik zakwestionował także żądanie w przedmiocie kosztów procesu wskazując, że na dzień złożenia pozwu powódka mogła dochodzić jedynie zapłaty kwoty 2.864,34 zł.

Pozwany oświadczeniem złożonym przed Sądem rejonowym w dniu 12 grudnia 2016r. wskazał, że nie sprzeciwia się częściowemu cofnięciu pozwu.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 15 grudnia 2016 r. Sąd Rejonowy w Gliwicach oddalił powództwo i zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 4.817zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym 4.800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 25 lipca 2014 roku R. J. zawarł z (...) Spółką Akcyjną w W., poprzednikiem prawnym (...) Spółki Akcyjnej w W., umowę kredytu na kwotę 15.450 zł. Spłata kwoty udzielonego kredytu miała nastąpić w 60 ratach kapitałowo – odsetkowych, płatnych do 3. dnia każdego miesiąca, a każda z nich miała opiewać na kwotę 369,14 zł.

W pierwszym okresie obowiązywania umowy R. J. dokonywał spłaty rat zaciągniętego kredytu, następnie zaprzestając jego regulowania z uwagi na utratę płynności finansowej związanej z utratą pracy. R. J. starał się o restrukturyzację swojego zadłużenia, jednak bank nie wyraził zgody na zawarcie ugody dotyczącej spłaty należności.

Po tym kiedy R. J. znalazł nowe zatrudnienie, zaczął dokonywać wpłat na poczet należności wynikających z udzielonego mu kredytu. Wpłaty dokonywał w różnych kwotach.

Z R. J. skontaktował się pracownik kancelarii prawniczej zajmującej się obsługą banku, w rozmowie z którym R. J. ustalił, że o ile będzie on dokonywał regularnych wpłat w kwotach po 1.000 zł, bank nie wystąpi przeciwko niemu z pozwem o zapłatę. Począwszy od dnia 17 lutego 2016 roku R. J. dokonywał miesięcznych wpłat na poczet spłaty zaciągniętego kredytu w kwocie 1.000 zł. Ostatniej wpłaty, na kwotę 600 zł, R. J. dokonał w dniu 17 października 2016 roku.

Pismem z dnia 21 stycznia 2016 roku bank wezwał R. J. do zapłaty kwoty 15.041 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwoty niespłaconego kapitału w kwocie 14.048,76 zł za okres od dnia 20 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty. Bank wyznaczył R. J. termin zapłaty na dzień 28 stycznia 2016 roku. R. J. nie otrzymał pisma zawierającego oświadczenie banku o wypowiedzeniu zawartej z nim umowy kredytu.

W dniu 10 lutego 2016 roku bank wystawił wyciąg z ksiąg bankowych, w którym wskazał, iż zadłużenie R. J. z tytułu zawartej z nim umowy kredytu wynosi 15.085,88 zł, na co składają się kwota 14.048,76 zł tytułem niespłaconego kapitału, kwota 797,19 zł tytułem odsetek umownych, kwota 154,93 zł tytułem odsetek ustawowych oraz kwota 85 zł tytułem kosztów.

W tym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał powództwo jako bezzasadne i jako takie je oddalił. Wskazał, że bezspornie pozwany zawarł z poprzednikiem prawnym powodowej spółki tj. z (...) Spółką Akcyjną w W. w dniu 25 lipca 2014 roku umowę kredytu nr (...) - (...) opiewającego na kwotę 15.450 zł. Spłata kwoty udzielonego kredytu miała nastąpić w 60 ratach kapitałowo – odsetkowych, płatnych do 3-go dnia każdego miesiąca począwszy od dnia 3 września 2014 r., a każda z rat miała opiewać na kwotę 369,14 zł.

Sąd Rejonowy wskazał, że do w/w umowy znajdują zatem zastosowanie przepisy art. 69 i dalej ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. prawo bankowe (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 128).

Sąd Rejonowy zważył, że kwestią sporną była w sprawie wymagalność dochodzonego w niniejszej sprawie świadczenia pozwanego. Pozwany zaprzeczył, że bank wypowiedział mu w/w umowę kredytu przy czym wykazał, że na dzień zamknięcia rozprawy z nadwyżką spłacił kwotę wszystkich wymagalnych dotąd rat kredytu.

W ocenie Sądu Rejonowego w tej sytuacji na stronie powodowej w myśl art. 6 k.c. ciążył dowód wykazania, że doszło do skutecznego wypowiedzenia w/w umowy a co za tym idzie do wymagalności całego pozostałego do spłaty świadczenia wynikającego z umowy kredytu. W ocenie Sądu I instancji strona powodowa nie sprostowała ciężarowi udowodnienia okoliczności prawidłowego wypowiedzenia umowy kredytu i wymagalności pozostałego do spłaty zobowiązania przez

pozwanego. Sąd Rejonowy wskazał, że istotą umowy kredytu jest rozłożenie w czasie zobowiązania finansowego kredytobiorcy, za co ten ostatni uiszcza kredytodawcy nie tylko otrzymany w gotówce kapitał, ale również odsetki oraz inne opłaty i koszty związane z udzieleniem kredytu.

Sąd Rejonowy ocenił, że nie zostało przez stronę powodową wykazane skuteczne wypowiedzenie umowy kredytu i postawienie w stan wymagalności wszystkich rat, których termin zapłaty zgodnie z pierwotnym harmonogramem spłat jeszcze nie nastąpił. W ocenie Sądu Rejonowego za dowód na wymagalność całej kwoty nie może być uznany wyciąg z ksiąg bankowych dołączony do pozwu, bowiem stanowi on tylko dokument prywatny a okoliczność wymagalności dochodzonego w sprawie roszczenia została zaprzeczona przez pozwanego.

W tym stanie rzeczy powództwo jako przedwczesne zostało w całości oddalone

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na mocy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. obciążając nimi w całości powodową spółkę jako stronę przegrującą sprawę.

Apelację od tego wyroku wniosła powódka, zarzucając temu wyrokowi naruszenie prawa procesowego to art. 233kpc poprzez błędne przyjęcia na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego sprzecznie z zasadami doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania, że powód nie wykazał zasadności dochodzonego roszczenia. Zarzucił też naruszenie art. 232kpc w zw. z art. 227 kpc poprzez przyjęcie, że powód nie wywiązał się z obowiązku udowodnienia okoliczności, z której wywodzi skutki prawne tj., że roszczenie objęte żądaniem pozwu jest wymagalne ponieważ nie przedłożył doręzonego pozwanemu wypowiedzenia umowy, podczas gdy powód przedstawił wzajemnie uzupełniające się dowody – umowę o kredyt gotówkowy nr (...) - (...) oraz wyciąg z ksiąg bankowych z dnia 10 lutego 2016r. dowodząc, że roszczenie w dacie wyrokowania było wymagalne. Stawiając te zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje. Ewentualnie wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania z pozostawieniem Sądowi Rejonowemu rozstrzygnięcia o kosztach za obie instancje.

W uzasadnieniu skarżący podniósł, że w wyniku niewywiązania się przez pozwanego z zawartej umowy powód był zmuszony ją wypowiedzieć i dochodzić swych praw na drodze procesu cywilnego. Argumentował, że wyciąg z ksiąg banku ma moc dokumentu prywatnego i stanowi pełnoprawny dowód. Może on stanowić podstawę ustaleń faktycznych w sprawie. Wskazał ponadto, że ciężar dowodu co do faktów przemawiających za oddaleniem powództwa spoczywa na pozwanym. Powołał ponadto art. 316kpc wskazując, że Sąd winien zasądzić dochodzone roszczenie także wówczas, gdy jest ono wymagalne w dacie wyrokowania, niezależnie od tego, w którym momencie stało się wymagalne. Do apelacji dołączył odpis pisma datowanego na 19.10.2015r., stanowiącego wypowiedzenie umowy, nie zawierając jednak w apelacji wniosku dowodowego w tym zakresie.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji i i zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja co od zasady nie zasługiwała na uwzględnienie.

Podniesione w niej zarzuty naruszenia art.233kpc , 232kpc w zw., 227 kpc nie są trafne. Sąd Rejonowy dokonując ustaleń faktycznych sprawie prawidłowo ocenił zgromadzony w sprawie materiał dowodowy i wyciągnął z niego właściwe wnioski. Właściwie też ocenił ciężar dowodu w sprawie, wskazując że to powód obowiązany był wykazać wymagalność całego kredytu.

W pierwszej kolejności podnieść należy, że jakkolwiek w pozwie powódka opierała swe żądanie na wymagalności roszczenia, to jednak nie uzasadniała go dokonaniem wypowiedzenia umowy kredytu zawartej z pozwanym, a ponadto takiego wypowiedzenia nie udowodniła przed sądem I instancji. Zgodnie z art. 245kpc, dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie.

Rację ma apelacja, że złożony wyciąg z ksiąg rachunkowych banku ma charakter dokumentu prywatnego i jako taki może stanowić dowód w sprawie, jednak w ocenie Sądu Okręgowego zasadnie Sąd Rejonowy odmówił mu wiarygodności. Wbrew twierdzeniu apelacji, złożona umowa kredytu oraz wyciąg z ksiąg rachunkowych powoda nie uzupełniają się wzajemnie co do kwestii wymagalności. Umowa kredytu zawiera bowiem informację o tym, że kredyt udzielony został pozwanemu na okres 60 miesięcy- płatny jest w 60 miesięcznych ratach, do 3 dnia każdego miesiąca począwszy od 3.09.2014r. Zatem cała należność objęta umową stanie się wymagalna po upływie 60 miesięcy począwszy od września 2014r. Termin ten do dnia wyrokowania przez Sąd Rejonowy, jak i Sąd Okręgowy nie nastąpił. W treści umowy nie przewidziano możliwości pobierania odsetek karnych od zaległych rat, nie wskazano innego ustalenia wymagalności kredytu w całości czy w części w przypadku zalegania z zapłatą poszczególnych rat niż wypowiedzenie umowy. Przy tym §11 umowy kredytu przewiduje wypowiedzenia jako możliwe, a nie obowiązkowe zachowanie kredytodawcy (k. 17 akt). W złożonym wyciągu z ksiąg rachunkowych banku nie zawarto twierdzenia o wypowiedzeniu umowy kredytu pozwanemu, a jedynie wskazano, że należność banku jest wymagalna. Przy tym wyciąg ten nie stanowi oświadczenia powódki skierowanego do pozwanego. Tym samym zaistniała sprzeczność pomiędzy przedstawionymi przez powódkę dokumentami dotycząca wymagalności roszczenia, z samej bowiem umowy kredytu, z jej istoty wynika, że należność stanie się wymagalna po upływie okresu kredytowania. Zaistniała sprzeczność złożonych dokumentów zasadnie doprowadziła Sąd Rejonowy do wniosku o niewykazaniu przez powódkę wymagalności roszczenia.

Brak twierdzenia o wypowiedzeniu umowy w pozwie i dołączonych do niego dokumentach, jak i brak wykazania tej okoliczności przed Sądem I instancji usuwa tę okoliczność z podstawy faktycznej pozwu. Konsekwentnie, wobec braku takiego twierdzenia w pozwie, pozew nie mógł zastąpić wypowiedzenia umowy kredytu.

Rozważając merytoryczne znaczenie zawarcia twierdzenia o wypowiedzeniu w apelacji Sąd Okręgowy uznał jego zawarcie w apelacji za nieskuteczne. Zgodnie z art. 381kpc, Sąd drugiej instancji może pominąć nowe fakty i dowody, jeżeli strona mogła je powołać w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji, chyba że potrzeba powołania się na nie wynika później.

Potrzeba powołania się na wypowiedzenie umowy niewątpliwie zaistniała w postępowaniu przed sądem I instancji.

Nadto podnieść należy, że w apelacji skarżąca nie powołała żadnych nowych aktualnych okoliczności, które pojawiłyby się po zamknięciu rozprawy przed Sądem I instancji. Tym samym podzielić należało wniosek Sądu I instancji, że powódka nie wykazała wymagalności roszczenia.

Apelacja odniosła jedynie skutek w części w związku ze skutecznym częściowym cofnięciem pozwu przez powódkę co do kwoty 7600zł. Pozwany nie sprzeciwił się temu cofnięciu częściowemu pozwu, co uznano za tożsame ze zgodą na cofnięcie pozwu. W ocenie Sądu Okręgowego częściowe cofnięcie pozwu w okolicznościach sprawy uznać należy na skuteczne, nie jest ono bowiem sprzeczne z prawem, zasadami współżycia społecznego ani nie zmierza do obejścia prawa. W tym stanie sprawy zaistniała podstawa do umorzenia postępowania na podstawie art. 355§1kpc zakresie w jakim powódka cofnęła pozew. Tym samym na podstawie art. 386§3 kpc w zw. z art.355§1kpc uchylono zaskarżony wyrok w części dotyczącej oddalenia powództwa o zapłatę kwoty 7600zł i w tej części postępowanie umorzono.

Sąd Okręgowy nie znalazł jednocześnie podstawy do uznania, że w cofniętej części powództwo należało uznać za zasadne dla potrzeb rozstrzygnięcia o kosztach postępowania. Uiszczenie bowiem należności przez powoda nie było wynikiem wniesionego pozwu (do uiszczenia tej części kredytu doszło przed doręczeniem odpisu pozwu), a ponadto stanowisko powódki opierało się na twierdzeniu o wymagalności kwoty kredytu i z opisanych wcześniej powodów uznane ono zostało za niewykazane, a zatem niezasadne.

Dlatego mimo uchylenia zaskarżonego wyroku w części Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do zmiany rozstrzygnięcia o kosztach postępowania przed Sądem I instancji.

Z powołanych w niniejszym uzasadnieniu przyczyn apelacja w pozostałej części jako bezzasadna na podstawie art. 385kpc została oddalona.

SSO Barbara Braziewicz SSO Gabriela Sobczyk SSO Leszek Dąbek